

Nededžan

OBČASNÍK O ŽIVOTE NEDEDZE ● Ročník III. ● Číslo 4/2009 ● NEDECZ 1384

A JE TU KONIEC

Nelakajte sa, vážení spoluobčania, náš časopis nekončí. To len rok 2009 sa nezadržateľne blíži k svojmu záveru. Tak je to, opäť nám jeden rok končí a nový začína. Čo nás v ňom čaká? Bude pre nás lepší? Prekonáme úspešne hospodársku krízu? Budeme mať viac radosti či starostí? Otázkam niet konca a odpovedí nikde. Tie nám dá až samotný rok 2010.

S určitosťou ale môže každý z nás povedať, že tých starostí budeme mať viac. Tak to už v živote chodí, veľa starostí – drobné radosti, ktoré ale vôbec nie sú na zahodenie.

A čo vás čaká v tomto čísle Nededžana? Ste zvedaví? Neváhajte a začítajte sa. Nech chvíle prežité s Nededžanom sú pre vás rovnako príjemné, ako chvíle prežité v kruhu svojich najbližších počas nastávajúcích sviatočných dní.

Prežite Vianoce naozaj v pokoji, v zdraví a obklopení láskou.

redakčná rada

Starostí máme kopy,
na dvere už Vianoce nám klopú.
Nech sú pekné, nech sú krásne,
nech prinesú vám chvíle vzácne.

ČO PRE NÁS ZNAMENAJÚ VIANOCE?

Pomaly sa nám blížia Vianoce. Čas, kedy sa na chvíľu zastavíme a spomalíme naše hektické životy. Čas, kedy sa nám plnia sny. Čas, kedy cítime v duši príjemné hrejivé teplo. Čas, kedy máme k sebe akosi bližšie. Vianoce sú najkrajším obdobím v roku. Všetci ich máme radi, všetci sa na ne tešíme. Ale aký je ich pravý význam? A čo znamenajú pre nás?

Tak ako človek rastie a dospieva, mení sa aj jeho pohľad na svet, život a takisto i na Vianoce. Človek postupne prichádza na to, o čom vianočné sviatky sú. Pomaličky sa približuje k ich podstate. Avšak podľa mňa Vianoce nemajú iba jeden pevne stanovený význam. Niečo iné znamenajú pre deti, niečo iné pre dospelých. A myslím si, že tak je to správne. Veď predsa svet nemá byť jednotvárný, ale pestrý a farebný.

Pre kresťanov sú Vianoce druhým najdôležitejším a najväčším sviatkom, hneď po Veľkej noci. Symbolizujú príchod Ježiša na tento svet. Narodenie každého dieťaťa je veľkou a radostnou udalosťou a narodenie dieťaťa, ktoré prinieslo spasu celému ľudstvu, o to väčšou a radostnejšou. Kresťania počas vianočných sviatkov v hojnej miere navštevujú kostoly, zastavujú sa pri betlehemoch a mnohí z nich – podobne ako traja kráľi od východu – sa snažia priniesť malému Ježiškovi nejaké svoje drobné osobné dary.

Snaď najviac majú Vianoce radi deti. Tešia sa na množstvo výborných a chutných koláčov, ktoré napečú ich mamy a babičky. Tešia sa na prázdniny, že si môžu oddýchnuť od školských povinností. Tešia sa na sneh, na stavenie snehuliaka, guľovačku, sánkovačku či lyžovačku. Ale najviac sa samozrejme tešia na darčeky, ktoré si nájdu pod vianočným stromčekom. Rodičia sa snažia splniť svojim deťom všetky túžby a častokrát minú na darčeky neuveriteľne veľké čiastky. Čo by však nespravili pre svoje „ratolesti“? Veď pre každého rodiča je najväčším zadosťučinením, najväčším darčekom, šťastie ligotajúce sa v očiach svojho dieťaťa.

Dospelí vidia zmysel Vianoc v príležitosti stretnúť sa s celou rodinou, obnoviť vzťahy so svojimi blízkymi, v možnosti urobiť ostatným radosť. Vianočné sviatky sú pre nich časom, ktorý im prináša krásu a pokoj do duše. Aspoň na chvíľu môžu zabudnúť na svoje problémy a každodenné starosti a užívať si pohodu a príjemnú atmosféru týchto sviatkov.

Keď si predstavím Vianoce, vybaví sa mi v myslí obraz našej obyvčky s bohato prestretým stredovečným stolom, okolo ktorého sedí celá rodina, v rohu svieti vianočný stromček, za oknom potichu padajú malé vločky snehu a v očiach každého sa odráža to neopísateľné vianočné čaro. Hoci som už dospelá, stále sa teším na rozbaľovanie darčiekov, aj keď musím sa priznať, že viac ma zaujíma, ako sa zatvária tí, ktorým som darček venovala.

Vianoce vždy boli a budú najkrajším obdobím. Môžu mať veľa podôb. Jedno však ostáva stále rovnaké – či už sú so snehom alebo bez snehu, s kopou luxusných darčiekov alebo so skromnejšími darčekom – sú to sviatky pokoja, radosti a vzájomnej lásky. A túto skutočnosť nič nezmení. Veď predsa Vianoce dokážu svojou zvláštne čarovnou mocou vyvolať úsmev na každej tvári či už je detská, alebo „dospelácka“, biela alebo čierna...

KM

VIANOČNÝ VINŠ

Vianočný vinš si prizval koledu:
vraj pôjdu, kam ich oči povedú –
hornatým krajom, šírou rovinou,
s tou tisícročia starou novinou,
že časy sviatkov ľuďom nastali.
Dieťaťko narodené v maštali
svet požehnáva znovu pokojom.
Nech privíta ho každý po svojom,
a nech mu lásku sveta popraje.
Ako ono symbolom dobra je,
nech dobrá vôľa k nám si prisadne
a skutky naše nech sú príkladné,
nech k našim bližným cestu zaviatu
vyznačia v snehu stopy návratu...
Vianočný stromček nech nám zarodí,
nech stôl je štedrý ako na hody
a v dušiach našich dobrá pohoda
nech v jasličkách to dieťa pohojdá.

Uznesenia ObÚ v Nededzi – č. 7, 8 a 9

Uznesenie č. 7 zo dňa 5. 10. 2009:

Obecné zastupiteľstvo v Nededzi

a) berie na vedomie:

1. informáciu o vydaných VZN Žil. samosprávneho kraja
2. informáciu o ďalších úlohách pri príprave volieb do VÚC
3. informáciu o postúpení priestupkového spisu z Polície Žilina – sťažnosť p. Markovej na f.VIX Žilina
4. informáciu o poskytnutí dotácie z MF SR na opravu budovy OÚ vo výške 3000,- €
5. informáciu o završovaní kúpnej zmluvy s p.Chudíkovou – pozemok pod výstavbu bytovky
6. predbežnú informáciu o plnení rozpočtu k 30. 9. 2009
7. prípravu VZN o dani z nehnuteľnosti a miestnych poplatkoch
8. informáciu o priebehu výkupu pozemkov pre predĺženie ulice Záhradná
9. výzvu na predloženie návrhov na pomenovanie ulíc v lokalite Záplotie

b) schvaľuje:

1. predložený program Obec. zastupiteľstva
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
2. overovateľov zápisnice – Ján Drábik a PhDr. Peter Vajda
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
3. Ústrednú a dielčie inventarizačné komisie pre vykonanie inventarizácie majetku k 31. 12. 2009
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
4. predaj pozemku p.č. 417/2 - TTP o výmere 377 m² (medza) v lokalite Záplotie á 0,50 €/m² manželom Milanovi a Anne Gašiakovej, Nededza 88/27
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
5. kúpno-predajnú zmluvu na predĺženie ulice Záhradná, p. č. 245/5, bezpodielovom spoluvlastníctve manželov Kamila a Anny Sedliáčkovej s tým, že kupujúci si v budúcnosti vyhradzuje právo primeranej finančnej náhrady za pripojenie sa na infraštruktúru.
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0

c) ukladá

1. vykonať inventarizáciu majetku obce do 15. 12. 2009
Termín: v texte Zodp.: predsedovia komisií

Uznesenie č. 8 zo dňa 9. 11. 2009:

Obecné zastupiteľstvo v Nededzi

a) berie na vedomie:

1. informáciu o zasadnutí Predsedníctva Mikroregiónu Terchovská dolina
2. informáciu o prácach na projekte námestia
3. informáciu o rekonštrukcii štátnej cesty III. triedy
4. informáciu o schválení projektu na rekonštrukciu miestnych komunikácií cez Program rozvoja vidieka
5. informáciu o pripravovanej výmene okien na kultúrnom dome
6. návrh VZN 1/2010 o podmienkach určovania a vyberania miestnych daní a miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Nededza
7. návrh rozpočtu na roky 2010 – 2012
8. návrh VZN obec Nededza č. 4/2009 o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov škôl, školských zariadení

b) schvaľuje:

1. predložený program Obec. zastupiteľstva
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
2. overovateľov zápisnice – Ing. Miloš Janek a JUDr. Marián Cesnek
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
3. odmeny pre občanov pracujúcich v prospech obce bez nároku na mzdu vo výške cca 4.500,- €
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
4. úpravu rozpočtu za rok 2009
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
5. vyradenie dlhodobého majetku vo výške 798,31 € a drobného majetku vo výške 1622,81 €
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
6. príspevok vo výške 25,- € pre SČK Žilina na občerstvenie pre darcov krvi
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
7. odmenu pre darcov krvi z našej obce:
Eva Rusnáková - strieborná Jánskeho plaketa vo výške 150,- €
Erika Staňová – bronzová Jánskeho plaketa vo výške 140,- €
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0

8. hodnotu „Mikulášskeho balíčka“ vo výške 2,50 €
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0

c) ukladá

1. zverejniť návrh VZN 1/2010 o podmienkach určovania a vyberania miestnych daní a miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Nededza
Termín: 16. 11. 2009 Zodp.: p. Gašiaková
2. zverejniť návrh rozpočtu na roky 2010 – 2012
Termín: 16. 11. 2009 Zodp.: p. Slotová
3. návrh VZN obec Nededza č. 4/2009 o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov škôl, školských zariadení
Termín: 16. 11. 2009 Zodp.: p. Slotová
4. zabezpečiť vianočný stromček + výzdobu a pripraviť Mikulášske balíčky
Termín: do 6. 12. 2009 Zodp.: L. Staňo, J. Bíroš, pracovníčky OÚ

Uznesenie č. 9 zo dňa 7. 12. 2009:

Obecné zastupiteľstvo v Nededzi

a) berie na vedomie:

1. informáciu o prerušení prevádzky MŠ Nededza od 23. 12. 2008 do 8. 1. 2010
2. list zo ZMOS-u o dofinancovaní obcí a miest z podielových daní
3. stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu viacročného programového rozpočtu na r. 2010 – 2012
4. programový rozpočet na r. 2011 – 2012
5. informáciu o pokračovaní prác pri príprave výstavby 8. b. j. v obci

b) schvaľuje:

1. doplnený program Obec. zastupiteľstva
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
2. overovateľov zápisnice – Jozef Bíroš a Miroslav Cesnek
Hlasovanie: Za – 5 Proti – 0 Zdržal sa – 0
3. VZN 1/2010 o podmienkach určovania a vyberania miestnych daní a miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Nededza
Hlasovanie: Za – 7 Proti – 0 Zdržal sa – 0
4. VZN obec Nededza č. 4/2009 o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov škôl, školských zariadení
Hlasovanie: Za – 7 Proti – 0 Zdržal sa – 0
5. programový rozpočet na r. 2010
Hlasovanie: Za – 7 Proti – 0 Zdržal sa – 0
6. VZN č. 5/2009 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa materskej školy a školského zariadenia
Hlasovanie: Za – 7 Proti – 0 Zdržal sa – 0
7. plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra na I. polrok 2010 a poveruje hlavného kontrolóra vykonaním kontroly podľa plánu práce
Hlasovanie: Za – 7 Proti – 0 Zdržal sa – 0
8. žiadosť f.VIX s. r. o. Žilina na prevádzkovanie VHP od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010
Hlasovanie: Za – 7 Proti – 0 Zdržal sa – 0
9. Dodatok č. 2 k Zmluve o prenájme KDS v Nededzi od 1. 1. 2010
Hlasovanie: Za – 7 Proti – 0 Zdržal sa – 0
10. kúpno-predajnú zmluvu – Rudolf a Peter Eliaško, parc. č. 228/4 o výmere 132 m²
Hlasovanie: Za – 7 Proti – 0 Zdržal sa – 0

c) ukladá

1. zverejniť VZN 1/2010 o podmienkach určovania a vyberania miestnych daní a miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Nededza
Termín: 9. 12. 2009 Zodp.: p. Gašiaková
2. zverejniť VZN obce Nededza č. 4/2009 o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov škôl, školských zariadení
Termín: 9. 12. 2009 Zodp.: p. Slotová
3. zverejniť programový rozpočet na r. 2010-2012
Termín: 9. 12. 2009 Zodp.: p. Slotová
4. zverejniť VZN č. 5/2009 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa materskej školy a školského zariadenia
Termín: 9. 12. 2009 Zodp.: p. Slotová
5. napísať list f. Apko Servis Poprad na predloženie bližšej špecifikácie ich žiadosti.
Termín: 9. 12. 2009 Zodp.: Obecný úrad

Zopár pekných a múdrych viet

- Často sa smej dlho a nahlas. Smej sa až nebudeš lapať dych. A pokiaľ máš priateľov, ktorí Ťa rozosmejú, buď s nimi čo najviac.
- Povedz ľuďom, že ich máš rád, že ich miluješ, pri každej príležitosti.
- Neprosme o zázrak, ale o silu všedných dní.
- Ťažkosti, porážky, neúspechy, sklamaná sú prirodzenou súčasťou života. Vďaka nim rastieme a dozrievame.
- Srdce sa často stavia proti rozumu.
- Šťastie je závislé od toho ako rozmýšľaš.
- Jediné, čo vieš dať a splniť, je tvoje slovo.
- Najväčšie klamstvo je, keď klameš sám seba.
- Najkrajší raj, z ktorého nemôže človeka nikto vyhnáť, je raj spomienok.
- Láska stojí za trochu slz, ale nie za život.

internet

Zimné pranostiky

Ak sa vetry na svätého Štefana spolu chytia, veľké priekopy a záveje urobia.

Čas od Svätej Lucie do Troch kráľov čiernou zimou nazývame.

Čo v decembri nespraviš, v januári nedohoniš.

Keď na Štefana vietor duje, víno budúceho roku bude plané.

Keď v decembri hrom ešte hučí, budúci rok vietor stále fučí.

Svätý Mikuláš daždivý, zime sa ešte protiví.

V studenom decembri zem snehom pokrytá predpovedá v budúcom roku hodne žita.

Keď je na Štedrý večer veľa hviezd, bude aj toľko zemiakov.

Ak je v januári jasno, bude veľa ovocia.

Beda tomu roku, v ktorom v januári tráva rastie.

Ako na Nový rok, tak po celý rok.

Na Tri krále o krok ďalej.

Ak sa na Vincenta vtáča z kofaje napije, ten rok mnoho vína sľubuje.

Svätý Pavol jasný prináša rok šťastný.

Pavla obrátenie, zimy obrátenie.

Keď na Pavla kvapce, obúvaj si kapce, a keď na Hromnice (2. feb.), ešte aj onuce.

Ak do svätého Pavla zima dobre vládla, až svätý Jozef oteplie marec (19. mar).

Hnojivom vo februári je sneh.

Keď sú na Hromnice snežné povettrice, objaví jar skoro usmievané líce.

Na sv. Blažejka kameňok sa ohrieva.

Na sv. Valentína zima siliť sa počína.

OZNAMY

Obecný úrad oznamuje občanom, že do 31. januára 2009 je daňovník dane z nehnuteľností povinný **nahlásiť zmeny** takých skutočností, ktoré sú rozhodujúce na vyrubenie dane z nehnuteľností. Za zmeny skutočností rozhodujúcich na vyrubenie dane sa považujú napr. zmena v užívaní stavby, nadobudnutie pozemku alebo stavby do vlastníctva, alebo ich predaj.

Zamyslime sa...

Nie hospodársku, ale morálnu krízu v dnešných časoch máme, keď takéto „výtvary“ na stenách nachádzame. Nieкто asi veľmi dobre má sa, keď na takýto primitivizmus dal sa.

Obecná matrika

Láska rodí vždy len lásku. (SOFOKLES)

UZRELI SVETLO SVETA

Michaela Hriníková	25. 10. 2009
Martin Egri	28. 10. 2009
Bianca Žiaková	31. 10. 2009

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Štefan Ďugel	6. 10. 2009
Vincencia Mravcová	20. 11. 2009

Historické okienko

Vážení a milí spoluobčania. Vianočné číslo Nededžana držíte už po tretíkrát vo svojej ruke. Je neuveriteľné, ako čas rýchlo beží. Každý deň sa dejú zaujímavé veci, ktoré treba zaznamenať, aby naši budúci potomkovia vedeli, ako sme žili. O tom je aj historické okienko. Okno, cez ktoré môžeme nazrieť do minulosti našej obce a životov našich predkov. V dnešnom čísle nadväzujeme na článok z posledného historického okienka. Prijemné čítanie.

Prvým predsedom nášho novovzniknutého družstva sa stal Tomáš Peťko. Celooobecné družstvo začalo hospodáriť na celkovej výmere 424 hektárov pôdy. Ornej pôdy bolo 222 hektárov. Na zahumienky bolo vyčlenené 45 hektárov pôdy, z toho 33 hektárov ornej.

Družstvo v prvom roku chovalo 111 kusov hovädzieho dobytku, z toho 55 kráv, 41 kusov ošípaných, 6 prasníc, 194 kusov hydiny a 2 kone.

Na záhumienkach chovali 88 kráv. Do vlastníctva družstva patrili jeden kolový traktor, jeden elektrický motor, dva vyorávače zemiakov, jednu rezačku slamy, jeden šrotovník a jednu váhu na dobytok.

Na trvalý úväzok bolo na družstve zamestnaných dokopy 17 ľudí. V tom istom roku pristúpili aj k rozsiahlej výstavbe hospodárskeho dvora. Miesto pre dvor vybrali smerom na západ od dediny, na roľiach Pred Chrípom a Záhumní. Vybuodovala sa hydináreň pre 500 kusov na kopci nad dvorom. A neskôr aj kravín pre 50 kusov dobytku. Rozostavený bol aj matečník pre prasnice. Potrebná bola aj studňa, ktorú neskôr vyvrtali a tým uskutočnili elektrifikáciu dvora.

Na výmere 96 hektárov boli zasiate zrniny. Dosiahli sa tieto výnosy: pšenica 13 q, raž 12 q, jačmeň 11q, ovos 9q, mak 4q, cukrová repa 29q, zemiaky 60q, kukurica na zeleno a iné miešanky 315q z jedného hektára. Od jednej dojnice sa podarilo dosiahnuť dojivosť 1535 litrov mlieka ročne.

V roku 1960 bol za predsedu družstva zvolený Jozef Bielik. Družstvo malo trvalo zamestnaných 37 pracovníkov. V tomto roku bol dokončený montovaný kravín pre 101 kusov dobytku a matečník pre prasnice. Začali sa stavať aj garáže. Celková výmera pôdy činila 384 hektárov, ornej pôdy bolo 210 hektárov. Zvyšoval sa aj stav mechanizácie. Družstvo už vlastnilo štyri kolové traktory, jeden pásový traktor DT 5, mlátačku na obilie, výfuky sena a zrna, a rôzne príslušenstva strojov. V tomto roku boli dosiahnuté výnosy: pšenica 15 q, raž 12,5q, jačmeň 11,5 q, ovos 8,5 q, cukrová repa 252 q a zemiaky 34 q z jedného hektára. Dojivosť na jednu kravu za rok sa zvýšila na 1704 litrov. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa výnosy družstva viditeľne zlepšili.

Ani v tomto čísle neukončujeme tému družstva a privatizácie majetku vlastníkov pôdy. Táto časť našej histórie je naozaj veľmi obsažná, preto jej vyčleníme priestor aj v budúcom čísle nášho občasnika. Budeme sa venovať zlúčeniu jednotného roľníckeho družstva. Dovtedy Vám prajeme krásne prežitie vianočných sviatkov a úspešný vstup do nového roka.

vaša Obecná kronika (M.S.)

NAŠE LESY

Spoločný výbor pozemkových spoločností Nededza riadi pozemkové združenie: Urbár obce Nededza, Lipovec – lesné pozemkové združenie Nededza a Občianske združenie vlastníkov lesa Nededza.

Tak ako po iné roky, tak i v tomto roku prebiehala v našich lesoch výchovná a pestovná činnosť. Po plánovanej a náhodilej ťažbe z roku 2008 sme uskutočnili výsadbu a dosadbu stromčekov, pálenie haluzín po ťažbe kalamity, okopávanie stromčekov, výrub nežiadúcich krovín, prerezávka, náter proti ohryzu zverov, osádzanie lapačov a iné potrebné práce.

Spoločným úsilím sme tieto práce uskutočňovali v prospech našich lesov, nakoľko i v našej ústave je zakódované právo na priaznivé životné prostredie a udržať taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachová možnosť uspokojovať základné životné potreby a pritom neznižovať rozmanitosť prírody a zachovávať prirodzené funkcie ekosystémov.

Na celom území Slovenskej republiky však dochádza k zhoršovaniu zdravotného stavu lesných porastov so zastúpením smreka následkom pôsobenia škodlivých činiteľov – podkôrneho hmyzu. Ani naše lesy v našom obhospodarovaní nie sú na tom zdravotne najlepšie. Dôsledne monitorujeme šírenie podkôrneho hmyzu a snažíme sa jeho šíreniu ďalej zabrániť.

Podľa permanentnej inventarizácie lesov **náhodná ťažba (tzv. kalamitná)** v ihličnatých porastoch v roku 2007 pri celkovom objeme ťažby v ihličnatých porastoch 5 435 466 m³ predstavovala **79,5 %** a v roku 2008 z celkového objemu ťažby v ihličnatých porastoch 6 354 438 m³ predstavovala **87,5 %**. Z hľadiska bilancovaného ročného ťažbového predpisu za kritickú možno považovať skutočnosť, že najviac poškodenými porastami sú predrubné lesné porasty nad 50 rokov, pri ktorých bol bilancovaný ročný ťažbový predpis v roku 2007 prekročený o 887 354 m³ a v roku 2008 až o 1 204 642 m³. Tieto údaje potvrdzujú celkový negatívny vývoj a nevyhnutnosť urýchlene prijať opatrenia na jeho zastavenie alebo zmiernenie. K najohrozenejším regiónom patria spišsko-tatranský, kysucko-oravský, gemerský a horehronský a oblasť Liptova. V týchto oblastiach je prvoradou úlohou obhospodarovateľov lesa prednostné spracovanie kalamity. Podľa priebehu expanzie podkôrneho hmyzu v roku 2008 a v priebehu roku 2009 je možné konštatovať, že sa naplňuje **pesimistický scenár**, ktorý bude pokračovať aj v roku 2010.

Vzhľadom na skutočnosť, že za roky 2001 – 2008 dosahuje podiel kalamitnej ťažby z jej celkového objemu až 70 % **s neustálym rastom**, pričom sa jedná prevažne o kalamitu kôrovcovú, kľúčovým cieľom je obnoviť a zabezpečiť ochranu v poškodených porastoch.

Na základe doterajšieho vývoja poškodenia a náhodných ťažieb smrekových porastov, ako aj prognóz vývoja škodlivých

činiteľov je nevyhnutné zo strany obhospodarovateľov lesa dodržiavať pokyny uvedené v rozhodnutí Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 3707/2009-710, kde sa okrem iného ukladá obhospodarovateľom lesa:

– neodkladne vykonávať ťažbu a následnú asanáciu chrobačiarov a ťažbu chorých a poškodených smrekov, ktoré môžu byť zdrojom ďalšieho rozšírenia biotických škodlivých činiteľov.

Nevykonaním opatrení, navrhovaných v rozhodnutí Ministerstva pôdohospodárstva SR, by došlo k poškodeniu smrečín a lesných porastov so zastúpením smreka v nadmernom rozsahu, čím by sa znížila rozmanitosť prírody, ako aj ich biologická diverzita a nezabezpečilo by sa využívanie tohto obnoviteľného prírodného zdroja v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja.

Na druhej strane však ekonomický prínos z náhodných ťažieb smrečín je veľmi nízky. Kalamitného dreva sa ťaží veľké množstvo, trh dreva je tak presýtený, a **tým cena dreva za 1 m³ klesá**. Ešte v roku 2007 sme predávali úžitkové drevo v rozsahu 1550,- Sk, 1700,- Sk až 2000,- Sk / m³ (51 €, 56 €, 66,40 €). V súčasnosti predávame úžitkové drevo po 35 €/m³.

Z tohto zisku je potrebné odrátať náklady na ťažbu a približovanie lesa. Náklady na obnovu lesa stúpajú, čo je spôsobené infláciou cien napr. za nákup sadeníc, pohonné hmoty použité pri ťažbe, či približovaní dreva, cena práce, odvody a iné výdavky spojené s pestovnou činnosťou lesa. Môžeme konštatovať, že finančné prostriedky získané za predaj dreva, nám zatiaľ stačia len pokryť výdavky spojené s obnovou lesa a v dôsledku toho nemôžeme vytvárať zisk pre naše pozemkové združenia.

Z dôvodu, že finančné prostriedky nestačia na udržiavanie a ochranu stavu našich lesných porastov, tiež na obnovu nových lesných plôch po ťažbe kalamity, Urbár obce Nededza podal projekt z Programu rozvoja vidieka SR na „**Ozdravenie a ochranu poškodených lesov**“ s cieľom vypestovať odolný les poškodený komplexom škodlivých činiteľov a obnoviť jeho produkčný potenciál vo vhodnom drevinovom zložení, ochrániť obnovený produkčný potenciál formou ochrany mladých lesných kultúr proti burine výžinom, náterom proti ohryzu zveri, realizovať preventívne opatrenia na obranu lesa proti biotickému škodcovi – podkôrnemu hmyzu metódou integrovanej ochrany lesa – a inštaláciou a údržbou bariér feromónových lapačov, zvýšiť stabilitu lesných ekosystémov výchovou porastov – výrubom nežiadúcich krovín, prerezávkou.

Hospodárenie v našich lesoch je zamerané na takú činnosť, ktorá je zameraná na pestovanie lesa, ochranu lesa a ostatné činnosti tak, aby sa zabezpečili všetky potrebné funkcie lesa.

P. Ďugel

Diakonie Broumov – občianske združenie

Vážení priatelia,

chceme Vám týmto úprimne poďakovať za usporiadanie humanitárnej zbierky vo Vašej obci.

Zvlášť chceme vyzdvihnúť obetavú pomoc Vašich občanov, ktorí významnou mierou podporili činnosť a pomohli tak zabezpečiť dostatok humanitárneho materiálu pre ľudí v ťažkých životných situáciách a pre chod terapeutických dielní, kde sú takíto ľudia zamestnaní. Dovoľujeme si Vás požiadať o zverejnenie nášho poďakovania občanom vo vašom miestnom spravodajcovi.

Vaša pomoc pri usporiadaní humanitárnej zbierky znamená pre našu prácu veľký prínos a zároveň je pre nás ešte niečím navyiac – výrazom pochopenia a podpory práce pre všetkých, ktorí sa bez pomoci druhých nezaobídu.

Diakonie Broumov patrí už 15 rokov medzi úspešných poskytovateľov sociálnych služieb zameraných na občanov v krízových životných situáciách. Kvalita našej činnosti a poskytovanie služieb bola ohodnotená tiež udelením certifikácie ISO 9001 a ISO14001 pre oblasť „Prijímanie, triedenie, úprava a predaj použitých odevov

a domácich potrieb“ a „Poskytovanie sociálnych služieb“.

Bližšie informácie o našej činnosti nájdete na www.diakoniebroumov.org.

Tešíme sa, že naša vzájomná spolupráca bude pokračovať i naďalej. Budeme radi, ak sa rozhodnete, že podobnú zbierku budete opakovať a ešte raz ďakujeme všetkým občanom z obce Nededza.

S pozdravom

PhDr. Vítězslav Králík – riaditeľ

Nededzké zvyky počas zimného obdobia

Dni sa krátia, večery sú dlhé, spomíname na staré časy, ako sa žilo a aké zvyky boli.

V jeseni sa organizovali jarmoky, prvý bol Ondrejovský jarmok, potom nesmela chýbať pre dievky Ondrejovská zábava. Samozrejme, že na sv. Ondreja dievky triasli ploty a pritom mali všelijaké povedačky ako napr.: Plote, plote trasiem Ťa, svätý Ondrej prosím Ťa, daj mi tejto noci znať, s kým ja budem pred oltárom stáť.

Potom prišiel sviatok, na ktorý sa zas viac tešili malé deti. Bol to sviatok sv. Mikuláša. Deti mali radosť a očakávali, čo im donesie do topánok. Veru niektoré, si tam našli aj varešku alebo uhlie, ale väčšinou to bývali cukríky.

Sviatok sv. Lucie: mládenci sa obliekli do ženských šiat, ale museli sa pekne začepčiť, lebo Lucia bola pekná žena, nosili husie krídlo na ometanie komínov a v košíku cesnak, z ktorého podarovali do každého domu, aby mali zdravie po celý rok. V tomto období prebiehali aj drapačky. Dievky chodili na drapačky a gazdiné znášali kolovraty z povalov a tie zasa priadli. Mládenci nesmeli nikde chýbať, preto bolo všade veselo, plno smiechu, spevu a zábavy.

Známa pesnička spievaná na drapačkách:

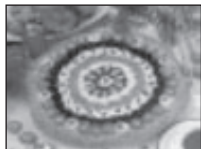
Drapme, drapme drapulienky pójdem do domov,

ktorá najviac nadriape doloží na môj,
a tá naša Hanka najviac nadrapala, jako sa ten Janko ku nej ponáhľa.

Jako by sa neponáhľal, keď mu je milá,
štyri týždne hrnce močí, piaty umýva.

Po Lucii sa už každý pripravoval na Vianoce či to bol gazda bohatý, alebo chudobný, každý podľa svojich možností chcel dôstojne osláviť najkrajšie sviatky roka.

Na štedrý deň najprv gazda obriadil statok, ženy chystali večeru. Potom vzal gazda šechtár s vodou a chvojku čečiny a zvonku kropil dom a pritom hovoril: „višia voda ako oheň“, nezabudol ani na statok, ktorému dal chleba a cesnak.

Keď už bol statok obriadený, vzal stromček a doniesol ho do izby a vinšoval:

„Pochválen buď Ježiš Kristus, vinšujem Vám šťastné Vianoce, aby Vám dal Pán Boh zdravia a Božieho požehnanie“.

Gazdiná nachystala večeru, po večeri sa zdobil stromček. Potom gazdiná spratala riady, všetko sa muselo upratať a pozametať, smeti vyniesla najstaršia dievka a z ktorej strany pes zabrechal, odtiaľ prišiel ženich. Potom všetci spoločne zasadli k štedrovečernému stolu. Po spoločnom Otčenáši otec pomazal čelá detí medom, aby sa mali všetci radi a začalo sa večerať. Večera sa začínala obľádkami a ježiškovou kašou. Potom sa jedla kapustnica, opekance, ryby. Po skončení večere sa pri stole pomodlili a skôr ako sa vybrali zaspievať koledu pod okná príbuzných a susedov, pozreli si darčeky pod stromčekom, ktoré boli nakúpené väčšinou na Ondrejovskom jarmoku. Pod stromčekom bývalo obilie, cesnak, cibuľa, jablká, chleba a drevený či papierový betlehem.

Na Štefana sa chodilo vinšovať. Od Štefana až do Nového roku chodila „farárová koleda“. Chodil pán farár, organista, dvaja miništranti, nosili deťom cukríky, muselo byť v dome pekne upratané, farár mal na lavici prestretú bielu plachtu, kde si sadol. Dom požehnal a ešte len

vyšli všetci za dvere, gazdiná zobrala rýchlo plachtu, kde sedel pán farár a vyhodila ju vysoko do povala, aby konope veľké vyrástli.

Koleda sa skončila a gazdiné už znášali do izby krosná, tkalo sa plátno na výbavu dievkam, kto nestihol perie odrápať, tak sa aj perie drápať, lebo do fašiangov muselo byť všetko hotové. Cez fašiangy zas boli všelijaké zábavy, až kým prišiel pôst ku Veľkej noci. Veľká noc prešla, prišla jar a zas boli iné starosti, ale to už je ďalšie spomínanie na „dávne časy“.

J.Ž.

*Gajdoš filuš ide do neba,
ide, ide do hora zamyslený trošku,
trocha piesní veselých nesie si v batôžku.
Ako si tak kráča, opustený sadom,
hviezdíčky mu kývajú klobúčkami*

radom.

J.Ž.

TRAJA KRÁLI

Traja králi je označenie troch mudrcov opísaných v Evanjeliu podľa Matúša. Boli to prví pohania, ktorí uverili v Ježiša. Za čias Origena sa začínajú považovať za svätcov. Ich mená sú: Gašpar, Melichar a Baltazar, aj keď tieto mená sa objavujú až neskôr. Katolíci, evanjelici a ďalšie kresťanské cirkvi slávia 6. januára sviatok Zjavenia Pána – Troch kráľov, ktorý patrí k najstarším kresťanským sviatkom. Pripomínajú si deň, keď

Boh svetlom hviezdy zjavil svojho syna všetkým národom. Sviatkom Troch kráľov (6. január) sa skončil cyklus vianočných sviatkov. V tento deň sa vynášal z príbytkov vianočný stromček. Okrem toho bol aj posledným dňom obchôdzok a koled vianočno-novoročného obdobia. Hrávala sa trojkraľova hra. Z domu do domu chodievali starší chlapi z Terchovej a Oravy oblečení v dlhých bielych košeliach s palicami v rukách. V každom dome mali prichystanú soľ, chlieb a vodu. Aj v tejto deň obchádzal s koledou kňaz. Svätenou vodou svätíl príbytky a označoval ich iniciálmi G.M.B., pôvodne C.M.B., Christus mansionem benedicat, čo vo voľnom preklade znamenalo Kristus požehnaj tomuto domu.

Mi Trja králi prišli sme k vám,
/:zdravie, šťastje vinšovať vám./
Zdravie, šťastje, dlhé letá,
/:mi sme prišli k vám zďaleka./
Z ďaleka je cesta naša,
/:od Betlema do salaša./
Mi sme hviezdu uvideli,
/: že je Ježiš narodení./
On sa v chudobe narodil,
/:aby ľudí vislobodil./

(z knihy Región Vodného diela Žilina)

ZDRAVIE, ŠŤASTIE, POKOJ

*Advent, advent, štyri sviece, prvá z nich sa zatrblicie.
Za ňou druhá, tretia zborí, prinesieme stromček z hory.
A keď štvrtá horí stíška tešíme sa na Ježiška.*

Advent

Ako spoznáme, že Vianoce sa blížajú? Pozor akcia! Zľava 50 až 70%! Predvianočné super ceny! Znova sa to valí z každej strany. Vianoce boli na trhu už pred novembrovými dušičkami. Každý rok sú akosi skôr. Do tohto hurhaja sa nesmelo zakráda Advent – radostné očakávanie Ježiša Krista, darcu radosti, úprimnej lásky a nádeje.

Korene Adventu – očakávania je možné nájsť už v 4. storočí. Cirkvevní otcovia v Aachen (r. 922) sa dohodli, že každoročná duchovná príprava na narodenie Mesiáša bude trvať štyri adventné nedele. Štyri týždne symbolizovali 4000 rokov – na toľko sa odhadovala doba histórie ľudstva pred Kristom. V tom čase platil zákaz usporadúvať hlučné zábavy.

Tradícia nás naučila, že Advent je tak trochu doba temná. Jediné, čo mu dodáva punc príjemnosti, je adventný veniec a Mikuláš, ktorý vhodí darčeky do vzorne vyleštených topánok. I liturgicky je Advent zakriknutý. Kňazské rúcho sa mení na fialové, v nedeľu sa nespieva Glória, niektorí kresťania majú problém prijať pozvanie na stužkovú alebo inú „svetskú“ slávnosť.

V skutočnosti Advent dýcha úplne inou atmosférou. Je to snáď najradostnejšia doba, akú môže kresťan prežiť. Advent znamená príchod. Dokonca príchod, ktorý určite nastane. Určite sme neraz netrpelivo čakali na stanici či letisku a mali sme zvláštny pocit, pocit radosti a očakávania. To bol Advent. Alebo čakanie na otca, mamu, kedy sa už konečne vrátia z práce. Alebo čakanie na schôdzku (s prvou láskou) ... to všetko je Advent. Príchod, respektíve čakanie naň. A práve toto očakávanie nie je len adventná romantika v tieni sviec a teplého čaju. Advent v sebe skrýva nesmiernu dynamiku, náboj, tak trochu trému, ale hlavne radosť z toho, že príchod, na ktorý čakáme, sa o chvíľu stane nezvratnou skutočnosťou.

Cieľom Adventu je prebudiť zvedavosť na Božieho syna aspoň tak, ako sa rodinka dokáže celé týždne nachýnať myšlienkou na narodenie ich dieťaťa. Prečo vlastne sám Boh prichádza na svet, medzi ľudí? Aké poslanstvo o živote prináša?

Pred Vianocami prežívame oficiálnu dobu Adventu, ale ten neoficiálny Advent, ten je v našom živote prítomný, či pracujeme, odpočívame, športujeme. Je to nasmerovanie nášho života na Boha.

Nech nám tohtoročný Advent pomôže prežívať život zodpovedne, aby stretnutie s Kristom, ktoré očakávame v budúcnosti bolo naplnené láskou a radosťou.

Páter Rafael

*Zvoní, zvoní zvonček malý. Vianoce sú pred
dverami,
rozvoniava celý dom, vianočný je plný stôl.
A keď sa sviečička slávnostne zapáli
nie v jedných očičkách iskrička zažiari.
Iskrička radosti po líčku sa zgúľa
mamičkine rúčky nežne ma pritúlia.*

Vianoce z rozprávky

December – posledný mesiac v roku. Mesiac plný radosti, lásky a rodinného pokoja. Prečo asi? Pretože december je mesiac najkrajších dní v roku – Vianoc. V každom z nás vyvolávajú Vianoce odlišné pocity. Pre niekoho sú Vianoce sviatky stresu a náhlenia. Pre iného zas sviatky, počas ktorých sa stretáva so svojimi najbližšími a užíva si pokoj v rodinnom kruhu.

Vo mne Vianoce vzbudzujú obrovskú radosť, ktorá vďaka ultra rýchlym a skorým vianočným výzdobám vo výkladoch obchodov spľasne príliš skoro a keď už naozaj prídu dlho očakávané vianočné dni, neviem si ich naplno užívať.

Vtedy v duchu tajne závidím našim starým rodičom, ktorí si vianočnú náladu začali uvedomovať naozaj, až keď bolo treba a hlavne keď mali dvor plný vianočného snehu. U nás sú také Vianoce asi už len nespĺniteľným snom. Počasie si robí, čo sa mu chce, neposlúcha a nechodí na čas, ako kedysi. Ach jaj. Ale aj tak Vianoce majú stále svoje čaro a bez nich by som si ukončenia roka ani nevedela predstaviť.

Vianoce a celé predvianočné obdobie boli voľakedy obdobím rôznych zvykov, ktoré už dnešnej generácii pripadajú ako z rozprávky. Je škoda, že sa z nich už upustilo a že mnoho ľudí na nich zabudlo. Práve tieto zvyky dávali našim predkom na známosť, že už Vianoce pomaly klopujú na dvere. Kresťanské vianočné sviatky sa vlastne začali koncom novembra, po Kataríne a na Ondreja, keď bol vyhlásený adventný pôst. Štvortýždňové obdobie pred Vianocami sa volalo Advent. Vtedy boli zakázané spoločné zábavy, svadby, nesmelo sa ani tancovať. V súčasnosti sa advent stále dodržiava, ale musíme uznať, že tento zvyk je typický už skôr pre obce, ako mestá. V obciach sa v tomto období rušia zábavy a diskotéky. Začína sa obdobie pôstu, ktoré nás ma naučiť skromnosti k blížiacim sa sviatkom.

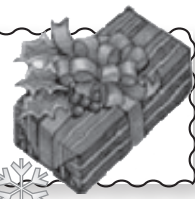
V minulosti v tomto období starostlivé gazdinky vydrhli všetky hrnce, rajnice, varešky, nesmela na nich ostať ani masťná škvrnka. Maslom a masťou sa počas pôstu šetrilo. Jedli sa najjednoduchšie jedlá, bez mäsa. Na raňajky sa pil šípkový, lipový, kamilkový čaj a suchý chlieb alebo potretý maslom. Na obed polievka z fazule, hrachu alebo šošovice. Varili sa aj celé zemiaky a halušky. Na večeru boli zväčša pečené zemiaky bez masťi, ku ktorým podávali kyslú sudovú kapustu. Deti veľmi obľubovali kukuričnú kašu a perky. Dôležitým pokrmom dlhých zimných a pôstnych dní bolo aj ovocie. Nechýbalo nikde a jeho zásoby boli značné, veď v jesenných mesiacoch zbierali slivky, jablká, dule, v lese trhali šípky, trnky, maliny a čučoriedky, aj rôzne liečivé byliny a huby. Niektoré z nich sušili, ale väčšinou z nich varili lekvár. Radosť z toho mali najmä deti. Lebo spoločne čistili slivky, maliny a nemuseli ísť skoro spať. Pritom sa rozprávalo a spievalo.

V súčasných dňoch len málokto dbá na dodržiavanie pôstu, ako to bolo v minulosti. Ľudia by možno aj chceli, ale celodenný stres v práci a potom aj doma im to nepovolí. V dnešnej uponáhľanej dobe sme radi, ak stihneme dodržiavať aspoň základné zvyky vianočného pôstu – a to „vydržať nenapapať sa počas Štedrého dňa, dokým neuvidíme zlaté prasiatko“. ☺

Prvým zimným sviatkom bol Mikuláš. Ľudová riekanka vraví: a na toho Mikuláša, celá zima naša... Po dedine chodil Mikuláš. Bol oblečený ako biskup, v ruke mal zvonec a tým oznamoval svoj príchod. Deťom rozdával orechy, jablká a tým zlým, ktoré nechceli poslúchať a nepomodlili sa, dal cesnak, čierne uhlie alebo zemiak.

Ani Mikuláš sa nevyhol zmene v dnešnej dobe. Deťom už dávno nerozdáva zdravé jabĺčka alebo orechy. Ak dieťa nedostane balíček plný sladkostí s malou hračkou, to už akoby ani nebol Mikuláš. A čerta sa už dnes skoro nikto nebojí. A ani obdarúvať zlé deti uhlím dnes nie je v móde.

Trinásteho decembra je Lucie. Ani tento sviatok neostal bez povšimnutia. Dievčatá, zväčša dievky, sa zahalili do bielych postelných plachiet, do ruky vzali kríž a tak chodievali po dedine. Kam vošli, tam si pozreli, či je kríž na stene a vo sväteničke svätená voda. Všetci domáci sa museli pomodliť Otčenáš. Lucie dostávali múku, vajcia, mak, orechy a lekvár. A z pozbieraných surovín potom upiekli koláče, ktoré dievky zjedli spolu s mládenkami. Tí sa

SVÄTÝ VINŠUJEME VÁM...

mohli presvedčiť, či sú súce na vydať! V deň Lucie ženy odrezali vetvičky z broskyne a mandle a postavili ich do vody. Do štedrého dňa museli rozkvitnúť, lebo s nimi sa chodilo vinšovať. Tiež zasiali do pohára žito a jačmeň, ktoré do Vianoc vyklíčili a narástli. Vtedy ich položili na sviatočný stôl alebo zobrali do kostola k betlehemu. V deň Lucie sa celú noc nespalo. Dedina bola na nohách. Mládeni vystrájali v ten večer kúsky, najmä bohatým s skúpym ľudom. Na príklad zobrali voz a zložili ho pod strechou na povale. Dievky zase o polnoci vychádzali von a počúvali, z ktorej strany sa ozve brechot a štekánie psa lebo v tú stranu sa vraj vydajú.

Dnešné dievčatá by asi len ťažko vyšli na ulicu v bielych plachtách. Dnes je v móde skôr „emo“ štýl, ale myslím, že ten nie je o nič menej strašidelný ako biele plachty ☺. Aj keď si na Luciu spomenieme, že je deň stríg a ježibáb, už dávno sa tento sviatok neslávi, tak ako kedysi. V tento deň si nezadané dievčatá rady robia 12 lístočkov s menami chlapcov, ktorí sa im páčia. Každý deň vylosujú jeden, lístoček zahodia a ten lístoček, ktorý im zostane na Štedrý deň ukrýva meno toho pravého- princa na bielom koni. Či je ten šťastlivec naozaj pravý, ukáže až čas ☺.

Po Lucii boli už na prahu Vianoc. Deň pred Štedrým večerom sa zo sýpkych priniesla múka zo žita, aby bola teplá a cesto dobre kyslo na chlieb a koláče. V ten večer sa musela navariť aj huspenina. Na druhý deň, len čo začalo svitať vstal gazda aj gazdiná, lebo roboty a povinnosti bolo až-až. Gazda išiel vinšovať šťastie po celý rok. „Vinšujem vám, vinšujem, Adama a Evy, aby vám dal Pán Boh zdraví, šťastí, požehnáni, a šecker, čo si od Pána Boha zažádá.“ Gazdiná nespela z domu odísť. Musela napiecť čerstvého chleba, koláčov a pripraviť večeru. Cez deň sa držal pôst, ale vinšovnikom zato mohla naliať kalíštek páleného. Keď sa gazda vrátil domov, vystrojil stromček, borovicu alebo jedličku, do slávnostného rúcha. Ozdoby boli skromné: sviečky, slamené hviezdičky, pozlátené orechy, klásky z jačmeňa, oplátky a jabĺčka. Potom stromček zavesil na hradu do rohu izby. Zasněžená dedinka bola tichá, ako by v pokoji oddychovala. Ale srdce hriala láska a radosť. Deti boli vzrušené a netrpezlivé, kedy už príde dlho očakávaný Ježiško. V dome sa nespelo svietiť, kým nevyšla prvá hviezda. Keď sa tak stalo, gazda vonku zapálil sviečku a držiac ju v pravej ruke, vošiel dnu a zavinošoval: „Vinšujem vám, vinšujem, Krista Pána narodeňi, aby vám Pán Boh šťastí, zdraví, požehnáni, po smrti kráľovstvo nebeské obsáhnul.“ Po vinšovačke gazdiná položila na lopatku sušenú kyticu a na to uhlie. S tým pokadila celý dom, dvor a stajňu, aby ich obišla choroba a nešťastie. Potom trojkráľovou svätenou vodou posvätila dom a celé gazdovstvo: „Pomáhajte nám Boh Otce, Boh Syn a Boh Duch.“

Čaro Štedrého večera zdôraznilo aj to, že sa zišla celá rodina, na čele so starými rodičmi. Po obradoch všetci zasadli k slávnostne prestretému stolu a spoločne sa pomodlili za živých a mŕtvych. Po modlitbe otec rozkrojil jablko na toľko častí, koľko ľudí bolo okolo stola. Každý musel zjesť svoj diel, aby bol zdravý. Ochutnali sa aj orechy a oplátky s medom, aby všetci držali v dobrom i zlom a aby mali pokojný a sladký život. Štedrovečerná večera bola skromná a jednoduchá, bez akéhokoľvek vyprážania. Bola to paradajková, vínová alebo rybacia polievka. Rybu mávali len bohatší dedinčania. Po polievke nasledovali perky s lekvárom a pupáky s mliekom, posypané makom. Vianočné otrusenky, kosti z ryby, šupky jablák a orechov sa po večeri pozbierali a odložili. Keď bola veľká hrmavica, vtedy ich gazdinky alebo dievky zapálili, aby odohnali od domu všetko zlé. Deti sotva vedeli vyčkať darčeky. Neboli také hojné ako dnes. Pre dievčatká matky zošili bábiky z handier a chlapcom vykresali zručnejší otcovia vozíky a koniky. Deti sa tešili aj sušeným pláňkam a slivkám. Osvetlené domčeky na južnom Slovensku mali v ten večer osobitý ráz. Ticho večera len občas prerušoval štekot psov. V intímnej rodinnej nálade pod oknami zazneli piesne koledníkov: „Čas radosť, veselostí svetu nastal nyní. Porodila Spasiťela Panna bez všej viny, v jasľách v Betleheme, na slame na zime, leží malé d'ít'a nahé, Pán zeme.“ Na polnočnú svätú omšu išli všetci spolu. Výnimkou boli len malé deti a chorí. Na prvý a druhý vianočný deň chodievali ľudia vinšovať. Na Štefana chodili po dedine aj pastieri - betlehemci v nevšednom oblečení. Na hlavu mali baranicu, v rukách plieškami ukutú palicu, ktorou búchali o zem. Ozývali sa aj zvončeky, taktó dávali najavo, že idú. Cengot a búchanie zneli ako pieseň pokoja a mieru. V domoch vyrozprávali narodenie Ježiška a jednotlivé a spoločne zarcitovali aj riekanky. Zimné radovánky sa skončili Silvestrom a vítaním Nového roka. V tomto období prebiehali zakáľacky, sviatok celej rodiny. Začali sa plánovať aj svadby a spoločné tance

a očakávať veselé fašiangy. Zimné zvyky a tradície našich predkov sa lišili samozrejme, podľa krajov a charakterizovali vtedajšiu dobu.

Na takéto Vianoce, aké kedysi slávili naši predkovia, môžeme už len zabudnúť. V dnešnom svete predvianočné stresy z nákupu darčiekov a chystania vianočného jedla a výzdoby spôsobia, že Vianoce tak rýchlo ubehnú, že si ich ani poriadne nevyčutáme. Naši predkovia žili určite ťažším, ale kludnejším životom. Preto si všetko, čo súviselo s vianočnými sviatkami, omnoho viac vážili a najmä si vážili každú maličkosť a krásny okamih, ktoré tieto sviatky prinášajú. Rozprávanie o zvykoch a trávení sviatkov našich predkov znie naozaj ako z rozprávky, ale to neznamená, že je to nereálne. Každý si môže urobiť Vianoce, aké chce. Je to teda na Vás, naši milí spoluobčania, aké krásne Vianoce si urobíte. Hlavne nech sú plné lásky a pokoja! Krásne a veselé Vianoce! M.S.

ANNINE VIANOCE

Anna pripravila na Vianoce všetko, čo len vedela. Navarila, napiekla, pripravila darčeky, vyupratovala byt. Pri darčekom vždy dbá na to, aby všetky deti mali rovnomerné balíčky, aby na seba nezazerali. Každému dá niečo praktické aj niečo pre potešenie. Aj manželovi pripraví malé prekvapenie.

Na Štedrý deň sa celý byt ligoce a rozvoniava.

Podvečer si celá rodina sadá ku krásne prestretému stolu. Pomodlia sa, prečítajú zo Svätého Písma a pridržiajúc sa tradícií večerajú. Všetko je tak, ako má byť.

Po večeri spievajú najznámejšiu koledu zamieria k vianočnému stromčeku a potom už každý čaká na darčeky. Rozdáva ich najmladší desaťročný syn. Keďže sú šesťčlenná rodina, darčekom je dosť. Po bohatej večeri sa podujala najstaršia dcéra umyť riad.

Anna je už tak unavená, že ledva sedí a oči sa jej zatvárajú. Na chvíľku si zdiemne. Synovia idú k počítaču pozrieť si nový film na DVD-čku. Manžel ide rovno do postele, mladšia dcéra zasadne k televízoru.

Pred polnocou sa Anna pozviecha, zháňa deti na polnočnú omšu. Veľmi sa im nechce, hundruť, ale Anna je neoblomná. Čo by to boli za Vianoce bez polnočnej omše. Manžela nebudí, ten do kostola prestal chodiť už dávno. Idú. Najmladší syn sa z polcesty vrátil domov. Je mu zle, prejedol sa. Anna sa hnevá: „To nemáš mieru koľko zješ, ale láduješ piate cez deviate.“ Ostatní idú ďalej.

Kostol je krásne vyzdobený, aj ľudia je v ňom viac ako obyčajne. Anne sa však zdá, že tie nádherné koledy len málokto spieva. Z detstva si pamätá, že kostol silno znel radostnými koledami a ľudia sa akosi úprimnejšie tešili z príchodu malého Jezuliatka na svet.

Na Božie narodenie Anna nemusí variť, nemusí nič. Ani nevláda. Celé predpoludnie prespala. Deti boli zalezené každé vo svojom kútiku a manžel sedel pred televízorom.

Anna sa zobudila, keď už vonku bola tma. „Toľko som spala?“ Zamyšľala sa. Sviatky šťastia, pokoja, radosť, lásky a rodiny. Zosmutnela. Už je takmer po Vianociach. Ani sa skoro spolu nerozprávali, nenastala v ich rodine radosť z toho, že sú spolu. Každý si hľadel len to svoje. Neprpekla v nich láska. Ježiško je láska a radosť, ale tentoraz do Anninej rodiny Ježiško neprišiel. A toľko sa namáhala a usilovala. Niekde sa stala chyba. Anna ju musí nájsť, lebo chce, aby už nabudúce k nim Ježiško určite prišiel.

Anne v tomto príbehu Vianoc nevyšli podľa jej predstáv. Mnohí z nás sa tu aspoň čiastočne určite nájdú tiež. Ak nechceme, aby naše tohtoročné Vianoce vyzerali podobne, skúsme prehodnotiť svoje priority a postojte k nim.

Čo sú Vianoce? Plné stoly jedla a veľké dary alebo to, čo sa našim pričinením, žiaľ, stáva často krát frázou – rodinná pohoda, láska, pokoj, porozumenie... rovná sa Ježiš v srdci? Odpoveď nech si dá každý sám!

Internet

ROZHOVOR S NEDEDZSKÝM MIKULÁŠOM

Keďže tu máme vianočné sviatky, rozhodli sme sa pre Vás pripraviť rozhovor s naším nededzským Mikulášom. Veríme, že Vám tento krátky rozhovor aj s ostatnými článkami v Nededžanovi spríjemní dlhé zimné večery.

Milý Mikuláš, v prvom rade by som sa Vás chcela opýtať, ako ste prežili rok 2009 a či aj Vás zasiahla svetová hospodárska kríza?

Rok 2009 bol pre mňa veľmi príjemným rokom, pretože som oslávila svoje 17.. radšej ani nepoviem koľké narodeniny. Moja manželka s priateľmi mi pripravili obrovskú párty aj s veľkým prekvapením – kúpili mi krásne nové červené sane, po ktorých som už dlho túžil. Čo sa týka hospodárskej krízy, samozrejme dotkla sa aj nás, tak ako asi každého. Museli sme trochu obmedziť naše výdavky, ale deti nemusia mať strach, o svoje darčeky neprišli a verím, že ani neprídu v žiadnom prípade.

Moja ďalšia otázka smeruje k Vašej práci. Čo robíte počas roka, keď nie sú Vianoce? A máte vôbec nejaké prázdniny? Ak áno, ako a kde najradšej prázdninujete?

Najviac práce mám samozrejme pred a počas vianočných sviatkov. Darčeky pre deti sa snažím pripravovať priebežne počas celého roka. Ale na prázdniny a oddych si čas nájdem vždy. Aj keď na to nevyzerám, rád športujem. Hrám tenis, lyžujem. V poslednom období ma úplne očaril golf. Rád dovoľenkujem pri mori, keďže snehu si užijem dosť pri svojej práci.

A čo Vaši spolupracovníci – anjel a čert – ako spolu vychádzate?

Vychádzame spolu veľmi dobre. Nie sú to len moji kolegovia, ale aj priatelia. Anjel je veľmi milý, priateľský, srdečný a usilovný. Môžem sa naňho vo všetkom spoľahnúť. Jednoducho je to „anjel“. Čert, aj keď sa to možno nezdá, je tiež „dobrá duša“. Je trošku nezodpovedný, šibalský, ale je s ním veľká zábava. Keď mi je smutno alebo mám zlú náladu, vždy ma dokáže rozosmiať.

Čo si myslíte o nededzských deťoch? Je viac tých poslušných alebo neposlušných?

Nededzské deti mám veľmi rád, hlavne tie najmenšie. Keď ich obdarujem niečím, po čom túžia, vždy sa im v očiach zrkadlí taká krásna čarovná radosť. Myslím si, že tu v Nededži žije viac poslušných detí, čo ma nesmierne teší. Bohužiaľ nájdu sa aj tie menej poslušné, ktoré robia rôzne hlúposti, čo ma dosť mrzí. Verím však, že sa to bude postupne zlepšovať.

Keďže sa nám blížia Vianoce, rada by som vedela, ako ich trávite Vy? Máte nejaké špeciálne zaužívané tradície? Mohli by ste nám ich popísať?

Vianoce trávim v kruhu svojej najbližšej rodiny. Máme tradičnú štedrovečernú večeru – oblátky, kapustnica, vyprázaný kapor so zemiakovým šalátom. Po večeri si pri stromčeku zaspievame niekoľko vianočných kolied, potom si rozbalíme darčeky. O polnoci ideme do kostola na polnočnú svätú omšu. Po omši si ešte chvíľu polietame na saniach po nočnej oblohe. Túto našu tradičnú vianočnú jazdu máme všetci veľmi radi, z oblohy je nádherný výhľad na nočnú zasneženú krajinu. Ďalšie dni trávime návštevami našich blízkych, ktorých máme naozaj veľké množstvo.

Na záver by som Vás poprosila o vianočné pranie pre našich čitateľov, ale i pre všetkých Nededžanov.

Rád by som teda všetkým poprial radostné a ničím nerušené vianočné sviatky plné vzájomnej lásky, pokoja, rodinnej pohody a hojnosti – s tou to však netreba preháňať, aby ste nedopadli tak ako ja a moje bruško ☺

KM

Ďakujeme Mikuláš,
za tie krásne chvíle,
za darčeky od teba,
za úsmevy milé.
Stretneme sa o rok zas,
Príd', Mikuláš, medzi nás.

Výstup na Mont Blanc

Mont Blanc je so svojou výškou 4807 metrov najvyšším vrcholom Álp a vystúpiť naň je snom mnohých ľudí. Tento sen sa splnil i nášmu občanovi Petrovi Mravcovi (ul. Za Kaštieľom). Pred týmto náročným výstupom absolvoval už i niektoré slovenské hory, ale stále ho lákalo viac. Po zaregistrovaní sa v SVTS (Slovenský vysokohorský turistický spolok) sa mu naskytla možnosť výstupu na Mont Blanc.

Prišiel deň 13. august 2009, kedy spoločne sa vydali na 10-dňovú expedíciu do Álp. Ich prvou zastavkou bolo Švajčiarsko, kde sa zdržali 3 dni a zdolali vrcholy: ALPHÜBEL (4206 m) a ALALINHORN (4027 m). Išlo o takzvanú aklimatizáciu, kde si musí vysokohorský turista zvyknúť na podnebie. Potom sa presunuli do francúzskeho mesta CHAMONIX, kde vystúpili na hory TACUL a DOM DE GUTER. Po týchto výstupoch sa vydali na

MONT BLANC. Na vytúžený vrchol vystúpili za pekného počasia. Podľa rozprávania miestnych obyvateľov už mesiac nesnežilo, chodníky boli pekne vyšliapané. Takže tento vrchol sa mu podarilo zdolať a splniť si tak svoj veľký sen. Podľa jeho slov stáť na tomto vrchole bol neopakovateľný pocit, ktorý sa nedá opísať. Bol to pocit radosti, šťastia, ale i hrdosti, že občan z Nededze bol na Mont Blancu. Z vrcholu hory bolo vidno celé Alpy, kus sveta.

Tento nezabudnuteľný zážitok sa im podaril i vďaka počasiu, ktoré im počas výstupu prialo, lebo už dva týždne po ich výstupe ďalší turisti museli výstup vzdať, nakoľko počasie už bolo zlé. Pripomínať mu budú tento výstup fotografie a spomienky z tejto ťažkej, ale nádhery expedície.

Nášmu občanovi prajeme pevné zdravie a želáme mu, aby sa mu v budúcnosti podaril ešte výstup na horu MATERNHORN. A.G.

VOĽBY DO VÚC

Odpis zápisnice okrskovej volebnej komisie o hlasovaní vo voľbách do orgánov samosprávneho kraja.

Obec: Nededza

Okrsková volebná komisia zistila tieto výsledky:

Počet oprávnených osôb vo volebnom okrsku zapísaných do zoznamu voličov:	723
Počet voličov, ktorým boli vydané obálky:	232
Počet odovzdaných obálok:	232
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do zastupiteľstva	228
Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby predsedu	223

Z celkového počtu 6 členov komisie bolo prítomných 6 členov. Ďalej boli prítomní: zapisovateľka Anna Gašiaková. Predseda volebnej komisie: Marcela Veveričiková

PodĎakovanie

Vážení spoluobčania!

Dovoľte mi, aby som poďakoval všetkým občanom, ktorí sa zúčastnili 14. novembra 2009 na voľbách do orgánov samosprávneho kraja. Zvlášť ďakujem všetkým, ktorí mi prejavili dôveru a odovzdali svoj hlas. I keď som nebol zvolený za poslanca VÚC Žilina, chcem i naďalej v rámci svojich možností, či už ako poslanec Obecného zastupiteľstva v Nededzi, alebo občan podieľať sa na rozvoji našej obce. Do nového roka chcem všetkým občanom zaželať pevné zdravie, veľa rodinnej pohody a úspechov.

S úctou PhDr. Peter Vajda

Náklady obce na odvoz a likvidáciu komunálnych odpadov a separovaného zberu v roku 2009

Plasty	náklady	1 – 9/2009	1 333,57 €
Sklo	náklady	1 – 9/2009	176,97 €
Objemový odpad	náklady	1 – 9/2009	215,44 €
Stavebný odpad	náklady	1 – 9/2009	176,96 €

1 802,94 €

Komunálny odpad	náklady	1 – 9 /2009	7 233,79 €
Cintorín	náklady	1 – 9/2009	53,95 €

7 286,74 €

Úprava terénu	náklady	1 – 9/2009	1 394,38 €
Spolu:			10 484,06 €

Priemerné mesačné náklady v roku 2009:	1 164,89 €
Ročné náklady 2009 cca	13 978,68 €

Firma T+T od 1. 1. 2010 zvýši ceny o 11 %	1 537,65 €
Celkové náklady na rok 2010 cca	15 516,33 €

15 516,33 : 960 (priemerný počet obyvateľov) = 16,16 €, t. j. osoba/rok

Na jedného obyvateľa (poplatníka) = 16,16 €/rok

Náklady obce na 110 litrovú nádobu a 1100 litrový kontajner na odpad v roku 2009:

110 l nádoba 44,32 €/kus/rok (rok 2010 + 11 % 49,19 €)
1100 l kontajner 190,11 €/kus/rok

Náklady sa skladajú:

- z vývozu
- manipulačný poplatok
- poplatok NR SR Zákon č. 17/2004 Z. z
- opotrebenie kontajnera

„SEDEMŇASTY“

17. november je Dňom boja za slobodu a demokraciu. V roku 2009 bol však tento dátum výnimočný. Oslávili sme 20. výročie tzv. Nežnej revolúcie. Tá sa odohrala v roku 1989, ktorý bol významným a prelomovým rokom pre slovenský a český národ. Avšak mne a mojím rovesníkom (20 – 25 rokov) tento pojem veľa nehovorí. Poznáme ho iba z kníh či školy – no priznajme si, že ani tam nás toho zas toľko o roku 1989 nenaučili.

Čo sa týka mňa, viem len, že v tento deň sa konali veľké zhromaždenia a manifestácie na námestiach, ľudia štrngali kľúčmi. Vznikli dve dôležité organizácie – Verejnoscť proti násiliu a Občianske fórum. Bol tu „nejaký“ Havel, ktorý sa stal neskôr prezidentom, Budaj so svojou smiešnou čiapkou „budajkou“, Marta Kubišová spievajúca krásnu pesničku o mieri a slobode či Kňažko so svojim typickým „Vytvorte koridor“. Všetci ľudia boli šťastní a nesmierne hrdí na svoje národy. Rok 1989 znamenal koniec totality, komunistického režimu a nastolenie demokratickej spoločnosti. Určite však tento dátum a celé toto obdobie predstavovali omnoho viac. Preto by sme radi v nasledujúcich riadkoch ozrejmili podstatu Nežnej revolúcie, ako ju vidí história.

Obdobím Nežnej revolúcie sa teda na Slovensku nazýva obdobie od 17. novembra do 29. decembra 1989. Symbolom celej Nežnej revolúcie sa stal práve 17. november, málokto však vie, že sa začala už skôr. 16. novembra sa zhromaždili študenti, aby oslávili Medzinárodný deň študentstva. Toto pokojné zhromaždenie prerástlo do protestného sprievodu a diskusie s politickými činiteľmi. Na to 17. novembra protestovali pražskí študenti, ktorých manifestácia bola násilne potlačená. Protesty začali po celej ČSSR. 19. – 20. novembra vznikla v Bratislave slovenská občianska iniciatíva Verejnoscť proti násiliu. Jej poprednými predstaviteľmi boli Milan Kňažko, Ján Budaj, Fedor Gál a ďalší. Na území CSR sa vytvorilo 19. novembra Občianske fórum. Verejnoscť proti násiliu sa vyslovila za splnenie študentských požiadaviek a stali sa iniciátormi a organizátormi štrajkov na Slovensku. Demonštrácie a ich organizácia boli

spočiatku pripravované študentmi. Súhlas s revolúciou vyjadřila aj televízia, na jej pôde viedli predstaviteľia študentov dialóg s rozličnými politikmi.

24. novembra oslobodil Trestný senát Jána Čarnogurského, 25. novembra bola znesená aj požiadavka zrušenia vedúcej úlohy KSC. Od tohto dňa postupne podávali demisiu poprední činitelia KSC. Novým generálnym tajomníkom sa stal Karel Urbánek. 29. novembra bol zrušený ústavný článok číslo 4 Ústavy ČSSR o vedúcej úlohe KSC a 30. novembra sa stal novým predsedom Slovenskej Národnej Rady Rudolf Schuster.

1. decembra vláda ČSSR rozhodla o zrušení zátarás s Rakúskom, neskôr s Nemeckou republikou. 10. decembra abdikoval vtedajší prezident ČSSR Gustáv Husák. Na jeho miesto boli navrhnutí piati kandidáti – Václav Havel, Alexander Dubček, Ladislav Adamec, Čestmír Císař a Valter Komárek. Spočiatku bol horúcim kandidátom na prezidentské kreslo Alexander Dubček, ktorého podporovala aj verejná mienka v Čechách, slovenskí študenti boli však proti. Nakoniec bol zvolený Václav Havel ako prezident a Alexander Dubček ako predseda Federálneho zhromaždenia. Obe republiky sa dostali na cestu slobody...

História je síce pekná vec, ale nedokáže presne popísať pocity a zážitky ľudí. Iba ten, kto „zažil históriu“ na vlastnej koži, môže dôveryhodne podať všetky autentické informácie. Preto sme sa rozhodli zaradiť do nášho článku aj takéto spomienky a názory na Nežnú revolúciu.

Píše sa november 1989 a ja som na materskej dovolenke. Nevieťm doteraz, prečo sa to volá dovolenka, lebo dovolenka to rozhodne nie je. Ale to som trochu odbočila. Takže je tu november, sychravé počasie, vonku sa toho už veľa robiť nedá. Väčšinu času trávím vo vnútri pri domácich prácach, pri ktorých samozrejme nesmie chýbať zapnuté rádio. Z každodenného stereotypu ma ale vyrušia správy o nejakých demonštráciách. Hneď zapínam televízor, lepšie vidieť ako počuť, no nie. A to som nemala robiť. Robotu neutečie, ale demonštrácia

v priamom prenose, v našej republike, to sa len tak nevidí. Nepočítam tie prvomájové manifestácie, tie boli o niečom inom.

Z obrazovky sa na mňa dívajú nadšené davy ľudí, zhromaždených v našich hlavných mestách v Prahe a v Bratislave. Všetci radostne štrngajú kľúčmi. Zovšadiaľ sa ozýva slovo „demokracia“. Tá radosť z týchto ľudí sa prenáša aj na mňa. Vety, ako „Máme holé ruce“, „Koniec vlády jednej strany“, „Slobodné voľby“, „Utvorte koridor“, sa mi navždy zapisujú do pamäti.

Pred televízorom som vtedy strávil naozaj veľa času. Myslím, že som nebola sama. Keby vtedy existovali peplemetre, tak Slovenská televízia trhne rekord v sledovanosti.

Konečne vidím v televízii Alexandra Dubčeka – symbol revolučného roku 1968. Marta Kubišová spieva na Letenské pláni pesničku Modlitba pre Martu. Robo Grigorov a jeho Pocta Majakovskému sa viackrát denne ozýva z rádioprijímača. Karel Gott konečne zaspieval toľko rokov zakázanú pesničku Hej, páni konšelé. Meno Karel Kryl a jeho pesničky boli do novembra 1989 pre mňa úplne neznámym pojmom.

Takto sme začali spoznávať dovtedy nepoznané. Naše susedné, tzv. západné štáty, otvorili pre nás hranice. Výlet do Viedne bol pomaly „povinná jazda“. A zakúpenie „dvojčaťa“ – rádiomagnetofónu, kde sa naraz mohli vložiť dve pásky, takisto. Mimochodom, doteraz funguje. Videli sme tu obchody, plné tovaru, žiadne rady na mandarínky, či pomaranče. Mäso naporciované tak, že už len dať do trúby piecť. Mňa najviac upúťali kvetinárstva, plné nádherne rozkvitnutých kvetov – a to bol november. Až po dotyku som zistila, že sú umelé, no skrátka „sedliak v meste“. Chodili sme a čudovali sme sa ako „Alenka v ríši divov“, čo všetko vo svete je a u nás nie.

Dni Nežnej revolúcie – to boli dni plné nadšenia, eufórie, spolupatričnosti a radosti. Emócie však časom upadli a nastali dni tvrdej reality. Reality, ktorá vôbec nie je ružová. Reality, v ktorej hlavné slovo majú peniaze. Je smutné, že práve oni vládnu svetom.

I keď sa mnoho ideálov Nežnej revolúcie nepremenilo na skutočnosť, aj napriek tomu malo toto obdobie pre nás veľký význam. Jeho hlavným prínosom bola demokracia – možnosť voľby. Môžeme si vybrať akou cestou pôjdeme a aké prostriedky si zvolíme. A je teda na nás, čo s tým urobíme... KM + MM

Vážení spoluobčania!

V čase vrcholiacich priprav na najkrajšie sviatky roka Vianoce, sa k Vám dostáva už 12 číslo občianskeho Nededžan. Mnohí z Vás si hovoria a zasa je tu koniec roka, ako rýchlo ubehol. Veru čas sa zastaviť nedá i keď mnohí by si možno priali.

Pomyslene sa zastavme a skúsme spoločne sa zamyslieť a zhodnotiť pomaly sa končiaci rok 2009, čo sme urobili resp. neurobili, čo sa v obci zmenilo.

Zo štatistického hľadiska v obci pribudlo 31 nových občanov, z toho 11 novonarodených, no zároveň nás v roku 2009 navždy opustilo 5 občanov a 11 sa odsťahovalo, čiže obec ku koncu roka má cca 970 obyvateľov.

Začiatok roka bol tiež v znamení začiatku používania novej meny EURA. Postupom času sme si novú menu osvojili i keď pravdu povediac mnohí z nás v podvedomí prepocítavame.

Rok 2009 bol rokom viacerých volieb, ktoré sme organizačne zvládli bez akýchkoľvek nedostatkov. Snáď jediným nedostatkom je pomerne malá účasť voličov, čo sa zdá, že je všeobecný jav, ale možno aj skepsa, či znechutenie z politiky. Nie z politiky ako verejno-právnej, kde patrí každá občianska aktivita či oprava cesty, činnosť materskej školy, či vybudovanie ihriska. Ale z politiky, ktorú nám servírujú politické strany a hnutia, z politikárčenia či korupcie.

Možno, že mi viacerí dáte za pravdu, že z pohľadu ekonomického bol tento rok určite náročnejší ako rok 2008. Aj samospráva naplno po-

citila dopady hospodárskej krízy. Obce a mestá boli nútené robiť opatrenia, pretože dopady krízy mali a majú vplyv na príjmy fyzických osôb, z ktorých väčšia časť dane je príjmom miestnej a regionálnej samosprávy. Ani naša obec nebola výnimkou. Plánovaný príjem zo štátneho rozpočtu na rok 2009 ako podielová daň je o 33 000 € (1,0 mil. Sk) nižšia voči schválenému rozpočtu. Tento výpadok obec nejako dramaticky nepocítila, nakoľko obec má vytvorený rezervný fond z ušetrených finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov. Otvorene treba tiež priznať, že obci pomáha hlavne výnos dane z nehnuteľnosti od spoločnosti KLA Motors Slovakia s.r.o. Žilina a MOBIS, s. r. o. Gbelany.

Od začiatku roka sme sa zamerali na možnosť využitia finančných prostriedkov z fondov Európskej únie a to podaním spracovaného projektu na rekonštrukciu a opravu miestnych komunikácií. Projekt bol podaný začiatkom marca tohto roku, vyhodnotený a schválený v októbri. Predpokladáme, že do konca roku 2009 resp. začiatkom roku 2010 podpíše obec zmluvu s PPA na realizovanie projektu. Projekt rieši ulice Za Kaštieľom, Strednú, Záhradnú, Roľnícku, Na Skotni, Majerskú a časť ulice Potočnej (k cintorínu).

Obec vyvinula tiež maximálne úsilie na realizáciu projektu cez Žilinský samosprávny kraj na opravu cesty III. triedy cez obec do Kotrcinej Lúčky, čo bolo aj uskutočnené k spokojnosti užívateľov motoristov, ale aj občanov.

Obec v tomto roku v časti Záplotie realizovala práce na odvodnení ulice a to tak, že bol nabhadený odvodňovací žlab rúrami, čím sme docielili spevnenie krajnice cesty, ale aj jej rozšírenie. Novú ulicu v tejto časti bola vyspravená v celej šírke a bolo urobené prepojenie medzi pôvodnou ulicou Na Záplotí a novou ulicou (ešte nepomenovanou).

Na novej ulici máme problém s SPP a.s. Žilina, ktorá zatiaľ nie je schopná akceptovať a zaplatiť v plnej výške náklady na zrealizovanie rozvodov plynu na tejto ulici, čím spôsobujú aj starosti vlastníkom rozostavených rodinných domov.

Obec mala v pláne tohto roku aj predĺženie ulice Záhradná. No najprv bolo treba dovysporiadať pozemky, ktoré síce slúžili ako cesta no vo vlastníctve obce neboli. Zásluhou aktívneho prístupu vlastníkov sa nám to podarilo. Pozemky pre predĺženie ulice zásluhou pochopenia vlastníkov má obec majetkoprávne vysporiadané až na pozemok p. Mariášovej. Tu sme ako obec pochopenie a vôľu sa dohodnúť zatiaľ nedosiabli. Pritom ona, ako vlastníčka využíva už tú časť cesty, ktorú sa nám podarilo majetkoprávne vysporiadať. Preto obec práce na predĺžení ulice nemohla realizovať.

Za účelom šetrenia energií, začiatkom tohto roku a potom v novembri sme v kultúrnom dome a obecnom úrade vymenili všetky vchodové dvere a tiež všetky okná.

Počas letných prázdnin skupina študentov (Škorvánek M. a Škorvánek P., Maršala J., Bíroš J., Vajda P.) sa aktívne zapojili na prácach pri čistení potoka a údržby verejných priestranstiev či športového areálu.

Obec osadením betónovej garáže pri športovom areáli rozšírila skladovacie priestory pre potrebné stroje a náradie za účelom údržby futbalového ihriska a viacúčelového ihriska.

Obec už niekoľko rokov zabezpečuje popri zbere komunálneho odpadu separovaný zber v mesačných intervaloch. Zabezpečuje 2-krát do roka zber veľkoobjemového či nebezpečného odpadu, k dispozícii je kontajner na drobný stavebný odpad. Mám za to, že by nemal byť dôvod, aby občania vytvárali skládky odpadu na iných miestach katastra a vyvážať odpad napr. Za Hroblu. Áno v dome, vo dvore chce mať každý z nás poriadok, ale nemalo by to byť na úkor všetkých občanov. Obec pri úprave týchto vytvorených skládok vynakladá ročne 2 000 € (cca 60 000 Sk), čo by mohlo ísť napr. do MŠ, alebo na iné zmysluplné ciele. Kontajner na stavebný odpad je určený na skutočne odpad STAVEBNÝ a pre občanov obce, nie z iných obcí. Aj toto by sme si mohli viac všimnúť a nebyť ľahostajní. Podobne to platí aj pre odpad z cintorína.

Štatisticky je dokázané, že pri stúpaní životnej úrovne stúpa aj tvorba odpadu, aj náklady. Obec po rozanalýzovaní nákladov na likvidáciu odpadu a separovanie v tomto roku uhrádza z rozpočtu 50 % nákladov, keď celkové náklady presiahli čiastku 13 000 € (cca 400 000 Sk).

Obec, či obecny úrad, poslanci, ale aj ja ako starosta sa vôbec nebránime podnetom zo strany spoluobčanov na riešení vecí verejných, ba práve naopak. Je priam žiaduce, aby sa občania podstatne viac zaujímali čo samospráva môže urobiť pre občana, pre zlepšenie kvality života v obci. Svoje námety a potreby z obce sú vítané z Vašej strany i do občasnika Nededžan.

V budúcom roku nás čakajú tak parlamentné, ako aj komunálne voľby, ktoré obecny úrad musí organizačne zabezpečiť a zvládnuť.

Predpokladám, že v roku 2010 budú zahájené práce na rekonštrukcii a oprave miestnych komunikácií, ak to bude možné aj predĺženie ulice Záhradná.

V pláne obce je tiež príprava výstavby bytového domu na pozemku po p. Chudikovej, ktorý obec odkúpila. Pri realizovaní tohto projektu má obec záujem riešiť celé priestranstvo pri bytovkách. V súčasnosti obec postupne dáva do poriadku majetkoprávne vysporiadané pozemky pod bytovkami (väčšia časť je vysporiadaná).

Tiež je rozpracovaný projekt „Námestie“. Či tento projekt sa bude realizovať je podmienené získaním finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Obec má pripravený projekt rekonštrukcie interiéru kultúrneho domu.

V rozpočte obce pre budúci rok sú tiež plánované finančné prostriedky na zlepšenie športových aktivít v obci.

Je nutné neustále venovať zvýšenú pozornosť údržbe kostola a do budúcnosti sa zamýšľať a uvažovať nad zlepšením podmienok, ale to záleží aj od Vás občanov.

Vážení spoluobčania,

pred nami sú sviatky radosti, pokoja, lásky, je to aj príležitosť na určité zamyslenie sa, bilancovania, hodnotenia či kladenia si nových predsavzatí do roku nastávajúceho. Vo svojom príhovore som sa o to snažil.

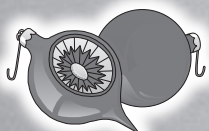
Zároveň chcem poďakovať spoluobčanom, ktorí sa aktívne podieľali na prácach v obci, v prospech všetkých spoluobčanov, športovcom za aktívny prístup, za dobrú reprezentáciu obce, tiež basičom za ich aktivity počas roka, Vám všetkým za spoluprácu.

Prajem Vám Vianoce plné štedrosti, zdravia, pohody, pokoja a nech Láska vládne svetom tak dospelým ako aj deťom, každým dňom v novom roku 2010.

Ing. Dušan Vajda
starosta obce

**BLÍŽIA SA TIE KRÁSNÉ CHVÍLE VIANOČNÉ,
PREŽITE ICH V LÁSKE, ŠTASTÍ, HARMÓNII SPOLOČNE.
NIE SÚ DÔLEŽITÉ DARY,
ALE V NOVOM ROKU NECH SA VÁM DARÍ. ZDRAVIE
NECH SLUŽÍ K SPOKOJNOSTI
A DOM ABY STE MALI VŽDY PLNÝ HOSTÍ.**

PRAJE STAROSTA OBCE A POSLanci OZ

pf 2010

DETI V MATERSKEJ ŠKOLE ČAKAJÚ NA JEŽIŠKA...

Naším deťom z MŠ Nededza prajeme bohatého Ježiška a želáme, aby sa im aj v roku 2010 v škôlke páčilo a svoju škôlku si stále pekne krášlili tak, ako môžeme vidieť na fotografiách, na ktorých sa nám pochválili s ich usilovnou prácou.

My sme deti maličké,
sníčky máme v hlavičke.
Snívame o darčekom,
čo budú pod stromčekom.

